

Vuoden 2022 talousarvion valmistelu**Vt. talousjohtaja Jaana Kuuva
Talous- ja omistajaohjaus**

Kuopion strategiaa toteuttavia vuoden 2022 sitovia tavoitteita on valmisteltu kevään johdon seminaarissa, hyvinvointityöryhmässä sekä elokuun valtuustoseminaarissa. Tavoitteissa painottuvat tulevana vuonna elinkeinoelämän tarpeet, hyvinvoinnin edistäminen, henkilöstön saatavuus ja työhyvinvointi, talouden tasapainottaminen sekä valmistautuminen hyvinvointialueen tuloon. Palvelualueet täydentävät tavoitteita konkreettisemmillä toimenpiteillä. Strategian tarkistaminen tehdään keväällä 2022. Liitteenä on luonnos strategian sitoviksi tavoitteiksi vuodelle 2022. Tavoitteet voivat muuttua ja tarkentua talousarviovalmistelun yhteydessä.

Kuopion kaupungin taloudessa on edelleen merkittävä rakenteellinen alijäämä. Toistuvasti kaupungin palvelutarpeet ylittävät verotulojen ja valtionosuuksien muodostaman verorahoituksen kantokyvyn. Liikkumavaraa talouteen on synnyttävä hillitsemällä henkilötövuosien kasvua esimerkiksi hyödyntämällä henkilöstön luonnollista poistumaa ja vaihtuvuutta. Kaupungin on lisättävä myynti- ja maksutuloja ja asetettava selkeitä tavoitteita tilatehokkuuden kasvattamiseksi kaikissa palveluissa. Talousarviovalmistelun yksi lähtökohta on, että kaupunki ei vapaaehtoisesti ota uusia tehtäviä hoitaakseen tai laajenna olemassa olevia.

Työn tekemisen tapojen muutos, asiakkaiden vaatimus yhä laajemmista digitaalisista palveluista ja matkustus- ja kokouskäytäntöjen uudistuminen on kyettävä pukemaan jatkossakin taloudellisiksi tavoitteiksi. Tehokkuuden ja tuottavuuden parantaminen on tavoitteena kaikissa toiminnoissa. Palveluverkkoon liittyviä ratkaisuja on kiirehdittävä. Historiallinen sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirto hyvinvointialueille haastaa kaupungin palvelujen organisoinnin ja johtamisen.

Talousarviovalmistelun toimintakatekehys vuodelle 2022 on valmisteltu palvelualuekohtaisesti ja muutosprosentit verrattuna kuluvan vuoden talousarvioon eivät ole kaikille samat. Palvelualuekohtaiseen kehykseen ovat vaikuttaneet seuraavat laskentatekijät:

- työmarkkinatuen kuntaosuuden menot alenevat työllisyystilanteen parantuessa
- kaupungin palvelut palaavat normaalitilanteeseen, mikä heijastuu maltillisempaan menokehityksenä ja paranevina myynti- ja maksutulojen odotuksina
- hoito- ja palveluvelka vähenee
- tulevan kevään palkkaratkaisua ei ole sisällytetty toimintakatteisiin
- erikoissairaanhoidon budjetointiero säilyy terveydenhuollon palvelualueella

- kiinteistöomaisuuden myyntitavoitteet pidetään korkeana

Valmistelun tuloksena koko kaupungin toimintakate vuodelle 2022 päättyy -744,0 milj. euroon. Vertailukelpoinen muutosprosentti 2021 talousarvioon verrattuna on +4,9 %. Taseyksiköt laativat talousarvioesityksensä niin, että tuloutus kaupungille säilyy vähintään ennallaan ja vuosikate kattaa poistot.

Tuloarvioissa on käytetty Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön kuntakohtaisia laskelmia, joihin on arvioitu kuntatalouteen kohdistuvat toimenpiteet vuodelle 2022. Yhteisöveron vuosille 2021-2022 tehty tilapäinen kuntien jako-osuuden 10 %-yksikön korotus poistuu, mikä leikkaa kaupungin verotuloista noin 10 milj. euroa. Talouskasvu, työllisyyden paraneminen sekä väestönlisäys luovat pohjaa hyvälle kunnallisverotulojen kehitykselle, joka on sisällytetty talousarviokehukseen. Kokonaisuutena verotulojen kasvu on tämän vuoden talousarvioon verrattuna yhteensä 33,4 milj. euroa. Verotuloarviot vuodelle 2022 on tehty nykyisillä veroprosenteilla. Valtionosuudet kattavat täysimääräisesti kuntien uudet ja laajenevat tehtävät.

Valmistelulinjaukset merkitsevät sitä, että koko kaupunki tulisi tekemään -14,5 milj. euroa alijäämää vuonna 2022. Vuosikate kattaisi noin 70 % poistoista. Kuopio 2025 -ryhmän linjausten mukaisesti tavoitteeksi asetetaan, että kaupungin tulos on vähintään nollatasossa vuonna 2025.

Suunnitelmakaudella 2023-2025 on välttämätöntä jatkaa määrätietoista talouden tasapainottamistoimia, erityisesti kun hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen aiheuttaa koko kuntatalouden perustan muutoksen.

Investointien painopiste on kouluissa ja päiväkodeissa. Savilahden alue jatkuu vuonna 2022 keskeisenä kehittämiskohteena, missä väestönsuojatapahtumakeskuksen sekä pysäköintilaitoksen rakentaminen tuovat haastetta investointitasoon. Kaupunki velkaantuu lisää, sillä vuosikatteen tuoma tulorahoitus ei riitä kattamaan investointimenoja kuin osittain. Investointisuunnitelman valmistelua jatketaan kaupunginhallituksen johdolla.

Kaupunginvaltuusto päätti 30.11.2020 kaupungin johtamisjärjestelmän uudistuksesta. Keskeisenä muutoksena lautakuntien roolia vahvistettiin talousarviovalmistelussa siten, että lautakunnat tekevät oman palvelualueen talousarvioesityksen. Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtäviin lisättiin kaupunginhallituksen ja muiden toimielinten välisen yhteistyön ja vuorovaikutuksen edistäminen esimerkiksi talousarviovalmisteluun liittyen. Vuoden 2022 talousarvio valmistellaan ensimmäisen kerran uuden johtamisjärjestelmän mukaisesti.

Lautakuntien tulee esittää vuoden 2022 tuloarviot ja määrärahat ja keinot toimintakatetavoitteeseen pääsemiseksi talousarvion valmisteluajataulun mukaisesti viimeistään 6.10. Lautakuntien talousarvioesitys sisältää myös toimenpiteet valtuustoon nähden sitoviin tavoitteisiin sekä henkilöstösuunnitelman.

Veroprosenttiesitykset käsitellään kaupunginhallituksessa 25.10. ja kaupunginvaltuusto päättää veroprosenteista 8.11. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys julkaistaan 1.11.2021.

Liitteet

- 11 8987/2021 palvelualuekohtainen talousarviokehys vuodelle 2022
12 8987/2021 Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet, luonnos

Valmistelija

Jaana Kuuva

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2788

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus hyväksyy vuoden 2022 talousarvion valmistelun periaatteeksi alustavat strategiset tavoitteet ja enintään -14,5 milj. euron alijäämän. Kaupunginhallitus hyväksyy vuoden 2022 talousarvion laadintaa lautakunnissa ohjaavan sitovan palvelualuekohtaisen kehyyksen esityslistan liitteen mukaisesti.

Päätös

Vt. talousjohtaja Jaana Kuuva oli kokouksessa kuultavana asiakohdassa. Hän poistui kokouksesta kuulemisen jälkeen.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

